

Kripto denar posledica veriženja blokov

Avtor: **Sidera** - 1. junija, 2021

Kripto denar je le ena od manifestacij tehnologije veriženja blokov (blockchain). Ne nujno najbolj pomembna, a zagotovo najbolj vsečna in razumljiva tudi tehnološko manj izobraženim. Predstavlja namreč zaporedje podatkov o neki transakciji, ki je lahko marsikaj – pametne pogodbe, lastništvo digitalne umetnine, e-volitve in tako naprej. Tehnologijo uspešno uporabljajo pri sledenju v dobavni verigi, kot temelj digitalne identitete in za izboljšanje informacijske varnosti. Skratka povsod tam, kjer je pomembno zaupanje, pa ne obstaja oziroma si ne želimo, da bi zanj skrbela centralna ustanova. To je lažje razumeti s pomočjo vsem razumljive prispele. Bankam zaupamo, da varno hranijo denar in da ga prejmejo osebe, ki smo jim ga nakazali. V svetu digitalnega denarja njihovo vlogo prevzamejo distribuirana omrežja med seboj povezanih uporabnikov, ki potrjujejo transakcije in so zato nagrajeni.

Vendar vsi ne razumejo pomena digitalnega denarja in so glede dogajanja kritični. **Warren Buffett** in pa njegov poslovni partner **Charlie**

Munger redno razlagata, da bitcoin in pa kripto trg nista dobra za človeštvo in ju primerjata s strupom za podgane. Za komentar smo prosili **Roberta Roliha** iz Akademije Panta Rei. *»Warren in Charlie sta seveda ena od najbolj uspešnih vlagateljev v zgodovini. Toda sama priznavata, da tehnologije ne razumeta. Vlagatelji, ki so v zadnjih 15 letih vlagali v povprečni indeksni sklad, ki sledi celotnemu ameriškemu borznemu trgu, so z naskokom premagali donose, ki jih dosežata. Razlog za to pa je razvoj internet tehnologije in velik vzpon tehnoloških podjetij. V ta sektor trga Warren in Charlie nista vlagala, saj ga nista razumela. Glede na to, da nista razumela interneta, kako lahko pričakujemo, da bosta razumela tehnologijo veriženja blokov, ki je v ozadju kripto trga? Prinaša ogromne napredke v finančno industrijo (storitve na področju decentraliziranih financ), v poslovanje nasploh ter ustvarja tudi nove panoge. Sam torej menim, da je dobro poslušati ljudi, ki tehnologijo razumejo.«*

Brez dvajset let obsežnih raziskav na področju informacijskih tehnologij in vsaj petdeset let raziskav tisočev inženirjev, ki so razvijali kriptografijo, danes ne bi imeli digitalnih valut!

Kako deluje?

Veriženje blokov predstavlja podatkovne bloke (podatkovne zapise) zaščitene s kriptografijo (šifriranje) in med seboj povezane v verigo. Omogoča varnejše in hitrejša transakcije, ki ostanejo zapisane ter jih je skorajda nemogoče spremeniti, saj posamični bloki, ki skupaj tvorijo celoto, vsebujejo informacije o predhodnem bloku.

Vrnimo se h kovancem, kajti glavni problem je bilo doseči, kako preprečiti, da bi si isti »digitalni« kovanec lastilo več ljudi hkrati. Nastopi veriga, v kateri je zapisana vsa njegova zgodovina. Kako se je selil iz rok v roke oziroma iz ene v drugo digitalno denarnico. Vsak podatkovni blok v verigi predstavlja eno od transakcij z njim. Ko je blok potrjen, za to skrbijo v distribuirano omrežje povezani uporabniki, recimo, da ste ga nekemu poslali, je šifriran z asimetrično metodo in uvrščen v verigo, medtem ko zgoščevalna funkcija naredi njegov digitalni odtis. Če bi blok kasneje nekdo spremenil, bi se spremenil njegov odtis, s čimer je hkrati dosežena anonimnost in varnost transakcije.

Digitalne valute vsekakor izpričujejo veliko prednosti in možnosti uporabe. Toda **Peter Schiff** jih primerja z religijo, katere verniki verjamejo, da bodo vrednosti kovancev poletele v nebo. **Robert Rolih** je tudi glede tega jasen. *»Kripto trg je ciklične narave in veliki vzponi in padci so običajna stvar. Peter je mislil, da bo po zlomu leta 2018 trg izginil. Zgodilo pa se je ravno obratno. Zdaj je to trg, ki ima daleč največjo rast med vsemi naložbami. Seveda bomo na njem videli velike vzpone in padce tudi v prihodnje. Upoštevati moramo še, da Peter Schiff prodaja svoje storitve, ki se vrtijo okrog investiranja v zlato. Zato seveda vedno in povsod priporoča vlaganje v zlato. To seveda ni nič napačnega, saj je vedno pametno imeti v svojem portfelju 10 do 20 % zlata. Toda problem se pojavi, ko vlagaš samo vanj in si s tem popolnoma omejiš potencialne donose naložb. Tudi Peter je zamudil vse nove tehnologije, ki so prinesle v zadnjih desetletjih neverjetne donose vlagateljem. Poleg tega ne razume, da v današnjem času zlato nima več enakega leska, kot ga je imelo v preteklosti. Živimo namreč v digitalnem svetu in takšen svet potrebuje digitalno sredstvo za hrambo vrednosti in obrambo pred inflacijo. In tukaj nastopi bitcoin.«*

Kako do kripto denarja?

Obstajajo trije načini. Prvi način je rudarjenje. Načelo je podobno tistemu iz časov zlate mrzlice, a tokrat brez krampov in lopat. To poenostavljeno pomeni, da moramo za kripto valuto zamenjati moč procesorja in električno energijo. Drugi način je, da opravimo neko storitev, recimo sfriziramo prijateljevo mamo ali prodamo izdelek, za katerega zaračunamo v kripto denarju. Tretji način je, da ga kupimo na eni od tržnic oziroma borz za fiat

denar, za evre. Fiat je izraz za tisti denar, ki ga imate v denarnici ali na banki, sam po sebi nima lastne vrednosti, kot jo ima na primer zlato, ampak le predstavlja vrednost. Je tako rekoč družbeni konsenz. In enako je s kriptovalutami!

Tehnologija veriženja blokov je uporabna na raznoraznih področjih, od financ pa do zdravstva, skrbi predvsem za poštenost in varnost podatkov in transakcij, s čimer onemogoča različne načine poneverbe podatkov pa tudi storitev, v nekaterih primerih pa celo korupcije.